Lietas Nr. A420492313
Lietas arhīva Nr. A42-01896-14/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 4.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese D.Makarova,

piedaloties pieteicējas „RĪGAS KRUSTA EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE" pārstāvim /pers. C/ un /pers. D/, atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas Domes pārstāvei /pers. F/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz „RĪGAS KRUSTA EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE" pieteikumu par Rīgas Domes 2013.gada 19.septembra lēmuma Nr.2-30/RD-13-2733-nd atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas Domes (turpmāk – Dome) Pašvaldības ieņēmumu pārvalde veica nekustamā īpašuma nodokļa aprēķina pārbaudi par 2010.gada 6 mēnešiem (jūlijs – decembris), 2011., 2012. un 2013.gadu par pieteicējai „RĪGAS KRUSTA EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE" piederošo zemes vienību /adrese/, kadastra apzīmējums /kadastra numurs/(turpmāk – strīdus zemes vienība). Pārbaudes rezultātā Domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde 2013.gada 26.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.PIP-13-3561-ls/05-07/13-3787-AL „Par nekustamā īpašuma nodokli" (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru aprēķināja pieteicējai nekustamā īpašuma nodokli par 2010.gada 6 mēnešiem (jūlijs – decembris), 2011., 2012. un 2013.gadu par strīdus zemes vienības platības daļu 4242 kv.m. Nodoklis aprēķināts 1, 5procentu apmērā no strīdus zemes vienības kadastrālās vērtības attiecīgajā taksācijas gadā, piemērojot nekustamā īpašuma nodokļa pieauguma ierobežojumu 25 procentu apmērā. Par 2010.gada jūliju – decembri nekustamā īpašuma nodoklis aprēķināts Ls328,08 apmērā, par 2011.gadu Ls820,22, par 2012.gadu Ls1025,28, savukārt par 2013.gadu Ls1067,46 apmērā.

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja. Ar Domes 2013.gada 19.septembra lēmumu Nr.2-30/RD-13-2733-nd (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmajā daļā noteikti ar nekustamā īpašuma nodokli apliekamie objekti. Savukārt šā panta otrajā daļā noteikti izņēmumi jeb objekti, kas ar nodokli netiek aplikti. 1.panta otrās daļas 4.punkts noteic, ka ar nodokli nepaliek reliģisko organizāciju nekustamo īpašumu, taču tikai tādu, kas netiek izmantots saimnieciskajā darbībā. Turklāt minētajā normā arī noteikts, ka attiecībā uz reliģisko organizāciju nekustamo īpašumu par saimniecisko darbību nav uzskatāma arī tā izmantošana labdarībai un sociālai aprūpei, kā arī reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrēto garīgā personāla mācību iestāžu darbība. Pārsūdzētajā lēmumā secināts, ka likuma 1.panta otrās daļas 4.punktā paredzētais izņēmums uz pieteicēju nav attiecināms, jo uz strīdus zemes vienības platības daļas, par kuru aprēķināts nodoklis, atrodas divas dzīvojamās ēkas un trīs šķūņi, kuriem ir cits īpašnieks. Tādējādi, tā kā strīdus zemes vienībai un uz tās esošajām ēkām ir dažādi īpašnieki un, tā kā strīdus zemes vienības daļa, par kuru aprēķināts nodoklis, funkcionāli ir saistīta ar uz šās zemes vienības daļas esošajām ēkām, iestāde secinājusi, ka starp pieteicēju un ēku īpašniekiem pastāv piespiedu nomas attiecības. Savukārt šis apstāklis iestādes ieskatā liecina par attiecīgās strīdus zemes vienības daļas izmantošanu saimnieciskajā darbībā. Iestāde arī secinājusi, ka zemes iznomāšana tām personām, kuru dzīvojamās mājas atrodas uz pieteicējas īpašumā esošās zemes, nav uzskatāma par izņēmumu no saimnieciskās darbības likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punkta izpratnē. Ievērojot minēto, kā arī, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo un otro daļu, kas noteic nekustamā īpašuma nodokļa maksātājus, iestāde atzina, ka tieši pieteicējai kā strīdus zemes vienības īpašniecei ir pienākums iemaksāt pašvaldības budžetā nekustamā īpašuma nodokli par strīdus zemes vienības platības daļu 4242 kv.m. Savukārt attiecībā uz pieteicējas norādi, ka pieteicēja nesaņem nomas maksu no dzīvokļu īpašniekiem, nav noslēgusi ar tiem nomas līgumus un ienākumus nav guvusi, iestāde norādījusi, ka saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta normām pieteicējai kā strīdus zemes vienības īpašniecei ir tiesības noslēgt zemes nomas

līgumus ar personām, kurām uz strīdus zemes vienības atrodas ēkas.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicēja 2013.gada 18.oktobrī vērsās administratīvajā tiesā, lūdzot atcelt pārsūdzēto lēmumu turpmāk norādīto iemeslu dēļ:

[3.1] Pieteicēja 1991.gada 27.martā reģistrēta Tieslietu ministrijas Reliģisko lietu pārvaldē kā reliģiska organizācija. Reliģiskas organizācijas darbību regulē Reliģisko organizāciju likums. Atbilstoši šā likuma 3.panta 1. un 2 punktam pieteicējai ir tiesības, bet ne pienākums veikt saimniecisko darbību. Gadījumā, ja pieteicēja izmantotu savas tiesības nodarboties ar saimniecisko darbību, šāda saimnieciskā darbība būtu jādefinē reliģiskās organizācijas statūtos vai nolikumā. Pieteicējas nolikumā nav noteikts, ka pieteicējas mērķis būtu nodarboties ar saimniecisko darbību, gūstot peļņu. Tādējādi iestādes secinājums, ka pieteicēja ir veikusi saimniecisko darbību, nav pierādīts. Turklāt pieteicēja uzskata, ka iestāde faktiski uzspiež pieteicējai veikt saimniecisko darbību, taču saskaņā ar Reliģisko organizāciju likuma 5.panta otro daļu pašvaldībām un to institūcijām nav tiesību iejaukties reliģisko organizāciju reliģiskajā darbībā.

[3.2] Pieteicēja uzskata, ka iestādes izdarītie secinājumi ir ne vien nepareizi, bet arī pretrunīgi, jo sākotnējā lēmumā norādīts, ka starp pieteicēju un attiecīgo ēku īpašniekiem pastāv piespiedu nomas attiecības, savukārt pārsūdzētajā lēmumā minēts, ka pieteicējai ar ēku īpašniekiem jānoslēdz civiltiesiski līgumi – nomas līgumi. Taču, kā uzskata pieteicēja saskaņā ar Civillikuma 2112. un 1427.pantu nomas līguma noslēgšanai ir nepieciešamas divas vai vairākas puses un šo pušu gribas izteikums saistīties tiesiskās attiecībās. Tā kā ne pieteicēja, ne dzīvokļu īpašnieki nav izteikuši gribu noslēgt nomas līgumu, ir nepamatots iestādes apgalvojums, ka starp pusēm pastāv nomas attiecības, kas dotu pamatu uzskatīt, ka strīdus zemes vienības daļa ir izmantota saimnieciskajā darbībā. Arī likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12. panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka zemes īpašniekam ir tiesības pieprasīt nomas maksu no ēku un būvju īpašniekiem. Tātad slēgt nomas līgumus ir pieteicējas tiesības, nevis pienākums. Tas izriet arī no iestādes norādītajām likumu „Par valsts un dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta normām.

[3.3] Ievērojot minēto, kā arī pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 4.panta otrās daļas 4.punktu, pieteicēja uzskata, ka par strīdus zemes vienības platības daļu nekustamā īpašuma nodoklis aprēķināts nepamatoti, jo attiecīgā strīdus zemes vienības platības daļa nekad nav izmantota saimnieciskajā darbībā, tā nav izīrēta un iznomāta.

[4] Dome tiesai iesniegtajos paskaidrojumos pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem motīviem.

[5] Pieteicējas pārstāvji tiesas sēdē lūdza pieteikumu apmierināt, paskaidrojot, ka pieteicējai piederošās zemes vienības nevar tikt apliktas ar nekustamā īpašuma nodokli, jo pieteicēja šīs zemes vienības nekad nav izmantojusi saimnieciskajā darbībā un nekad tās nav iznomājusi to ēku īpašniekiem, kas atrodas uz pieteicējai piederošajām zemes vienībām. Pieteicējas pārstāvji pauda viedokli, ka saimnieciskā darbība pieteicējas rīcībā nav konstatēja ne vien tāpēc, ka pieteicēja ar attiecīgo ēku īpašniekiem zemes nomas līgumus nav noslēgusi, bet arī tāpēc, ka pieteicēja nav saņēmusi jebkādus ienākumus no strīdus zemes vienības.

Domes pārstāve tiesas sēdē lūdza pieteikumu noraidīt, paskaidrojot, ka starp pieteicēju un attiecīgo ēku īpašniekiem pastāv piespiedu nomas attiecības, kas nozīmē, ka pieteicēja ir tiesīga noslēgt zemes nomas līgumus ar attiecīgo ēku īpašniekiem un iekasēt no viņiem ne vien zemes nomas maksu, bet arī nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus.

Motīvu daļa

[6] Lietā izšķirams jautājums, vai strīdus zemes vienības daļa 4242 kv.m, par kuru iestāde aprēķinājusi nekustamā īpašuma nodokli, ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa objektu, un vai pieteicēja ir uzskatāma par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju par šo strīdus zemes vienības daļu.

[7] Nekustamā īpašuma nodokļa objekts ir reglamentēts likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.pantā.

Saskaņā ar šā panta pirmo daļu ar nekustamā īpašuma nodokli apliek ķermeniskas lietas, kuras atrodas Latvijas Republikas teritorijā un kuras nevar pārvietot no vienas vietas uz otru– zemi un ēkas. Panta otrajā daļā ir uzskaitīti objekti, kas ar nodokli aplikti netiek. Šajā daļā ietvertais objektu uzskaitījums ir izsmeļošs. Līdz ar to secināms, ka ar nodokli apliekami visi objekti, kas atbilst panta pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, ja vien atbilstoši panta otrajai daļai attiecīgais objekts uzskatāms par izņēmumu no vispārējās kārtības.

Viens no šādiem izņēmumiem ir ietverts likuma 1.panta otrās daļas 4.punktā. Šī tiesību norma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2011.gada 31.decembrim, noteica, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek reliģisko organizāciju nekustamo īpašumu, kuru neizmanto saimnieciskajā darbībā. Attiecībā uz reliģisko organizāciju nekustamo īpašumu par saimniecisko darbību nav uzskatāma arī tā izmantošana labdarībai un sociālajai aprūpei, kā arī reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrēto garīgā personāla mācību iestāžu darbība. Minētā tiesību norma redakcijā, kas ir spēkā no 2012.gada 1.janvāra, noteic, ka ar nekustamā īpašuma

nodokli neapliek reliģisko organizāciju nekustamo īpašumu (izņemot šā likuma 3.panta pirmās daļas 2.punktā minētos objektus un zemi to uzturēšanai), kuru neizmanto saimnieciskajā darbībā. Šā likuma 3.panta pirmās daļas 2.punktā minētie reliģiskajām organizācijām piederošie objekti un zeme to uzturēšanai nav apliekami ar nekustamā īpašuma nodokli, ja tie netiek izīrēti vai iznomāti. Attiecībā uz reliģisko organizāciju nekustamo īpašumu par saimniecisku darbību nav uzskatāma arī tā izmantošana labdarībai un sociālajai aprūpei, kā arī reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrēto garīgā personāla mācību iestāžu darbība.

No likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" l. panta otrās daļas 4.punkta normām izriet, ka reliģiskajām organizācijām piederošo nekustamo īpašumu neapliek ar nekustamā īpašuma nodokli, ja šis īpašums netiek izmantots saimnieciskajai darbībai. Turklāt minētajās normās arī norādīts, kāda darbība ar nekustamo īpašumu šā likuma izpratnē nav atzīstama par saimniecisko darbību, proti, ja nekustamais īpašums tiek izmantots labdarībai un sociālajai aprūpei, kā arī ja šajā nekustamajā īpašumā darbojas atbilstošā kārtībā reģistrēta garīgā personāla mācību iestāde. Šādos gadījumos attiecīgais nekustamais īpašums ir atbrīvojams no aplikšanas ar nekustamā īpašuma nodokli.

Savukārt Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 9.punkts precizē, kādos gadījumos nekustamais īpašums ir atzīstams par tādu, kas tiek izmantots labdarībai un sociālajai aprūpei. Proti, saskaņā ar šo noteikumu 9.punktu par labdarībai un sociālajai aprūpei izmantotu nekustamo īpašumu uzskatāms nekustamais īpašums, kuru izmanto bezmaksas ēdināšanai, naktspatversmēm, kā arī citu veidu bezmaksas palīdzības sniegšanai.

[8] Kā izriet no lietas un no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem, uz strīdus zemes vienības atrodas baznīca (/adrese/, kadastra apzīmējums /kadastra numurs 2/), divas dzīvojamās ēkas (/adrese 2/, kadastra apzīmējums /kadastra numurs 3/un /adrese 3/, kadastra apzīmējums /kadastra numurs 4/), kā arī trīs šķūņi.

No ierakstiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā /nodalījuma numurs/ redzams, ka īpašumtiesības uz dzīvojamo ēku /adrese 3/, kadastra apzīmējums /kadastra numurs 5/, kas funkcionāli saistīta ar pieteicējai piederošās strīdus zemes vienības platības daļu 2699 kv.m, ir nostiprinātas dzīvokļu īpašniekiem. Savukārt no ierakstiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā /nodalījuma numurs/ redzams, ka īpašumtiesības uz dzīvojamo ēku /adrese 2/, kadastra apzīmējums /kadastra numurs 3/, kas funkcionāli saistīta ar pieteicējai piederošās strīdus zemes vienības platības daļu 1543 kv.m, ir nostiprinātas Rīgas pilsētas pašvaldībai.

Par šiem apstākļiem lietā strīda nav. Tāpat nav strīda, ka minētās citām personām piederošās ēkas, kas atrodas uz pieteicējai piederošās strīdus zemes vienības platības daļas (attiecīgi 2699 kv.m un 1543 kv.m), pārbaudāmajos taksācijas periodos netika izmantotas ne bezmaksas ēdināšanas nodrošināšanai, ne naktspatversmes vajadzībām, ne arī cita veida bezmaksas palīdzības sniegšanai. To tiesas sēdē atzina arī pieteicējas pārstāvis. Līdz ar to jāsecina, ka strīdus zemes vienības platības daļas 2699 kv.m un 1543 kv.m pārbaudāmajos taksācijas periodos netika izmantotas labdarības vai sociālās aprūpes vajadzībām, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 9.punktu dotu pamatu atzīt, ka attiecīgās strīdus zemes vienības platības daļas netika izmantotas saimnieciskajā darbībā, un tāpēc tās nav apliekamas ar nekustamā īpašuma nodokli.

No lietas izriet arī tas, ka strīdus zemes vienības platības daļās, par kurām aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis, pārbaudāmajos taksācijas periodos nav darbojušās likumā noteiktajā kārtībā reģistrētas garīgā personāla mācību iestādes. Arī par šo apstākli lietā strīda nav. Tātad arī šis likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punktā minētais izņēmums jeb atbrīvojums no nodokļa samaksas nav konstatējams.

Secīgi, vērtējot, vai attiecīgajām strīdus zemes vienības daļām ir piemērojams likumā noteiktais izņēmums, nepieciešams noskaidrot, vai pieteicēja ir veikusi kāda cita rakstura darbības, kas liecina par saimnieciskās darbības pazīmēm.

[9] Kā minēts jau iepriekš, uz pieteicējai piederošās strīdus zemes vienības daļas 2699kv.m un 1543kv.m atrodas citām personām piederošas ēkas. Tātad strīdus zemes vienībai un uz tās esošajām ēkām ir dažādi īpašnieki. Ievērojot šo faktu, tiesa atzīst par pamatotu iestādes izdarīto secinājumu, ka starp pieteicēju kā strīdus zemes vienības īpašnieci un attiecīgo ēku īpašniekiem ir piespiedu nomas attiecības. Arī tiesu praksē konsekventi atzīts, ka „zemes „piespiedu nomas" attiecības pastāv gadījumā, kad ēka pieder vienam, bet zeme citam īpašniekam" *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2012.gada 9.maija spriedumu lietā Nr.SKC-41/2012).*

[10] Pieteicēja uzskata, ka par nomas attiecībām un secīgi par saimnieciskās darbības veikšanu konkrētajā gadījumā nav pamata runāt, jo pieteicēja ar attiecīgo ēku īpašniekiem nav noslēgusi nomas līgumus. Šāds pieteicējas viedoklis nav pamats, jo tas vien, ka kādu iemeslu dēļ nomas līgumi netiek noslēgti, tas automātiski nenozīmē, ka nomas attiecības nav konstatējamas.

Pieteicēja uzskata, ka par nomas attiecībām un attiecīgi par saimniecisko darbību nav pamata runāt arī tāpēc, ka pieteicēja no ēku īpašniekiem nav saņēmusi jebkādus nomas maksājumus. Citiem vārdiem, pieteicēja nav guvusi peļņu.

Tiesa piekrīt, ka saimnieciskā darbība tiek veikta ar mērķi gūt peļņu. Vienlaikus tiesa nepiekrīt pieteicējai, ka tāpēc vien, ka pieteicēja nav saņēmusi ienākumus no to ēku īpašniekiem, kas atrodas uz pieteicējai piederošās strīdus zemes vienības, būtu pamats piemērot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punktu. Šādu secinājumu tiesa pamato ar turpmāko.

[10.1] Kā minēts iepriekš, likumdevējs ir noteicis, ka ar nekustamā īpašuma nodokli tiek aplikts ikviens nekustamais īpašums, izņemot likumā stingri noteiktus izņēmuma gadījumus, kad īpašums ar nodokli netiek aplikts. Viens no apstākļiem, ko likumdevējs ir ņēmis vērā, nosakot atbrīvojumus no nodokļa samaksas, ir nekustamā īpašuma izmantošanas veids. Tādējādi likumdevējs ir paredzējis, ka atkarībā no nekustamo īpašumu izmantošanas veida, ir pieļaujami atsevišķi izņēmumi no vispārēji noteiktās kārtības. Nosakot izņēmumus no vispārējās kārtības, likumdevēja mērķis cita starpā bija sniegt zināmu atbalstu atsevišķām peronu

kategorijām. Šā iemesla dēļ būtiska nozīme ir tam, vai personai piederošā nekustamā īpašuma lietošanas mērķis atbilst attiecīgās personas darbības mērķiem. Atbrīvojot reliģiskās organizācijas no nekustamā īpašuma nodokļa samaksas, ir svarīgi, vai attiecīgā nekustamā īpašuma izmantošanas mērķis saskan ar reliģisko organizāciju darbības mērķi. No likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punkta un Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 9.punkta izriet, ka par nekustamo īpašumu, kas izslēdzams no ar nodokli apliekamajiem objektiem, uzskatāms tāds nekustamais īpašums, kas tieši nodrošina reliģisko organizāciju darbību, proti, kulta celtnes vai ēkas, kas tiek izmantotas kulta ceremonijām vai garīgā personāla apmācībai, labdarībai, sociālajai aprūpei, bezmaksas palīdzības sniegšanai un tamlīdzīgu mērķu nodrošināšanai, kā arī šo ēku uzturēšanai nepieciešamais zemesgabals. Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja, ka ēkas, kas atrodas uz strīdus zemes vienības daļām, kas apliktas ar nodokli, tiek izmantotas dzīvošanai, nevis pieteicējas reliģiskās darbības un reliģisko mērķu nodrošināšanai. Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesas ieskatā, vērtējot, vai attiecīgais nekustamais īpašums ir atbrīvojams no nodokļa samaksas saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punkta, nav principiālas nozīmes tam, vai pieteicēja ir saņēmusi nomas maksu no attiecīgo ēku īpašniekiem jeb vai ir guvusi ienākumus.

[10.2] Attiecībā uz ienākumu neesību norādāms arī tas, ka ienākumu esība vai neesība jeb atlīdzības saņemšana vai nesaņemšana konkrētajā gadījumā ir atkarīga tikai no pašas pieteicējas gribas un rīcības. Proti, saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.pantu zemes gabala nomas maksu nosaka, pusēm rakstveidā vienojoties. Ja puses nevar vienoties, zemes gabala nomas maksa privatizētā dzīvokļa un mākslinieka darbnīcas īpašniekam nosakāma 6 procenti gadā no zemes kadastrālās vērtības. Privatizētā dzīvokļa un mākslinieka darbnīcas īpašnieks kompensē zemes īpašniekam nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksājumu (panta otrā daļa). Ja atbilstoši šā likuma 50.panta pirmās daļas 3.punkta prasībām zemes nomas līgumi ar zemes gabala īpašnieku nav noslēgti, zemes gabala īpašniekam ir tiesības prasību tiesā par zemes nomas līguma noslēgšanu vērst pret personu, kurai nodotas attiecīgās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas tiesības (panta ceturtā daļa).

Ievērojot minētās tiesību normas, tiesa piekrīt iestādes norādītajam, ka pieteicējai ar attiecīgo ēku īpašniekiem ir jānoslēdz zemes nomas līgumi, kurā tiek paredzēta ne vien zemes nomas maksa, bet arī attiecīgo ēku īpašnieku pienākums kompensēt pieteicējai kā strīdus zemes vienību īpašniecei nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksājumu. Savukārt tas apstāklis, ka pieteicēja ir izvēlējusies zemes nomas līgumus neslēgt, zemes nomas maksu un nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju nepieprasīt, nevar būt par pamatu strīdus zemes vienības attiecīgās daļas atbrīvošanai no aplikšanas ar nekustamā īpašuma nodokli, kā to kļūdaini uzskata pieteicēja.

Vienlaikus tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka pašvaldība konkrētajā gadījumā uzspiež pieteicējai veikt saimniecisko darbību, kas nav pieteicējas kā reliģiskās organizācijas mērķis. Iestāde, norādot uz to, ka pieteicēja ir tiesīga ar attiecīgo ēku īpašniekiem noslēgt zemes nomas līgumus un uz tā pamata pieprasīt zemes nomas maksu un nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju, ir piedāvājusi pieteicējai konkrētās situācijas iespējamos tiesiskos risinājumus, nevis uzlikusi par pienākumu pieteicējai veikt saimniecisko darbību. Iestāde ir secinājusi, ka pieteicēja kā strīdus zemes vienības īpašniece ir atbildīga par nekustamā īpašuma nodokļa samaksu par šo strīdus zemes vienību, vienlaikus norādot, ka pieteicēja nodokli ir tiesīga iekasēt no attiecīgo ēku īpašniekiem. Šāds iestādes secinājums ir pareizs. Tāpat ir pareizs iestādes secinājums, ka gadījumā, ja pieteicēja izvēlas no ēku īpašniekiem nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu kompensāciju nepieprasīt, tas neatbrīvo pieteicēju no pienākuma samaksāt nodokli par strīdus zemes vienības attiecīgajām platībām, kā to kļūdainai uzskata pieteicēja, jo šīs platības no nekustamā īpašuma nodokļa objektiem nav izslēdzamas, jo tās neatbilst likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punktā paredzētajiem nosacījumiem. Turklāt pieteicējas uzmanība vēršama uz to, ka iestāde ar nekustamā īpašuma nodokli ir aplikusi nevis visu strīdus zemes vienību, bet gan tikai tās platības daļas, uz kurām atrodas citām personām piederošās ēkas un uz kurām nav piemērojams likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 4.punkts (attiecīgi 2699kv.m un 1543kv.m).

Papildus minētajam tiesa norāda, ka atbrīvojumiem no nodokļa maksāšanas ir skaidri jābūt noteiktiem likumā un tie ir interpretējami šauri. Tāpēc būtu jāatturas pēc analoģijas piemērot nodokļa atvieglojumu, ja likums tādu skaidri neparedz *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 28.marta sprieduma lietā Nr.SKA-23/2013 11.punktu un 2013.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-602/2013 10.punktu).* Ievērojot minēto, tā kā konkrētajā gadījumā nav konstatējams likumā skaidri noteiktais atbrīvojums no nodokļa samaksas, nav pieļaujami paplašināti interpretēt tiesību normu, meklējot risinājumus strīdus zemes vienību izslēgšanai no nekustamā īpašuma nodokļa objektiem.

[11] Tātad tiesa iepriekš atzina par pamatotu iestādes secinājumu, ka strīdus zemes vienības attiecīgās platības daļas ir atzīstamas par nekustamā īpašuma nodokļa objektu. Secīgi nepieciešams noskaidrot nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju par strīdus zemes vienības attiecīgajām platības daļām.

Nekustamā īpašuma nodokļa maksātāji ir uzskaitīti likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.pantā, kas cita starpā noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas un uz līguma vai citādas vienošanās pamata izveidotas šādu personu grupas vai to pārstāvji, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums (panta pirmā daļa). Par nekustamā īpašuma īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā (panta otrā daļa).

Tā kā īpašuma tiesības uz strīdus zemes vienībām zemesgrāmatā ir nostiprinātas pieteicējai, tad tieši pieteicēja atbilstoši norādītajām tiesību normām ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju par strīdus zemes vienībām, kā to pareizi atzinusi arī iestāde.

[12] Iestāde pieteicējai nekustamā īpašuma nodokli par 2010.gada sešiem mēnešiem, 2011., 2012. un 2013.gadu kopumā noteikusi Ls3241,04 apmērā. Pieteicēja iestādes veiktos aprēķinus nav apstrīdējusi un iebildumus šajā sakarā nav norādījusi. Savukārt tiesa, pārbaudījusi iestādes veiktos aprēķinus, atzīst tos par pareiziem un pamatotiem ar atbilstošajām pārsūdzētajā lēmumā piemērotajām tiesību normām. Līdz ar to tiesa par tiesisku un pamatotu atzīst arī pārsūdzēto lēmumu.

[13] Savukārt attiecībā uz pieteicējas argumentu, ka iestāde nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu veikusi tikai 2013.gadā, turklāt arī par iepriekšējiem taksācijas periodiem, tiesa norāda turpmāko.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta otrā daļa noteic, ka nodokļu administrācija papildus aprēķina nodokļus saskaņā ar konkrēto nodokļu likumiem, ja, nosakot nodokļu maksājumu apmēru, ir pārkāpti likumi, Ministru kabineta noteikumi vai vietējo pašvaldību saistošie noteikumi, kā arī samazina nodokļa maksājuma apmēru triju gadu laikā pēc likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

Tātad atbilstoši norādītajai tiesību normai nodokļu administrācija papildus nomaksai budžetā maksājamos nodokļu maksājumus ir tiesīga noteikt triju gadu laikā pēc likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 6.panta trešā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma nodoklis maksājams reizi ceturksnī – ne vēlāk kā 31.martā, 15.maijā, 15.augustā un 15.novembrī.

Kā redzams no lietas, sākotnējais lēmums pieņemts 2013.gada 26.jūlijā un tajā nekustamā īpašuma nodoklis aprēķināts par 2010.gada jūliju– decembri, 2011., 2012. un 2013.gadu. Nekustamā īpašuma nodoklis par 2010.gada jūliju– decembri atbilstoši norādītajām tiesību normām maksājams attiecīgi līdz 2010.gada 15.augustam un 15.novembrim. Tātad 2013.gada 26.jūlijā, kad tika pieņemts sākotnējais lēmums, triju gadu termiņš, par kādu pašvaldība bija tiesīga veikt nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu, nebija beidzies. Vēl jo vairāk šis termiņš 2013.gada 26.jūlijā nebija beidzies attiecībā uz 2011., 2012. un 2013.gadu, par ko pašvaldība arī veikusi aprēķinu.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē iestādes pieļautos pārkāpumus, nekustamā īpašuma nodokli 2013.gadā aprēķinot ne vien par 2013.gadu, bet arī par 2012., 2011.gadu un 2010.gada jūliju – decembri. Turklāt tas vien, ka iestāde nekustamā īpašuma nodokli par strīdus zemes vienību ir aprēķinājusi tikai 2013.gadā, bet nav to darījusi iepriekšējos taksācijas gados, nenozīmē, ka iestāde ir rīkojusies prettiesiski, jo, kā minēts iepriekš, saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta otro daļu nodokļu administrācija ir tiesīga veikt nodokļa aprēķinu vienlaikus par iepriekšējiem trim taksācijas gadiem.

[14] Rezumējot iepriekš norādīto un secināto, tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu, savukārt pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu. Turklāt tiesa nevērtē pārējos pieteicējas norādītos argumentus, jo tie nav būtiski un tie nevar ietekmēt tiesas iepriekš izdarīto secinājumu par pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa**nbsp;**

nosprieda

noraidīt pilnībā „RĪGAS KRUSTA EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE" pieteikumu par Rīgas Domes 2013.gada 19.septembra lēmuma Nr.2-30/RD-13-2733-nd atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese D.Makarova